

ΜΕΡΟΣ Δ`

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΒΟΗΘΟΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

Άρθρο 32

Σκοπός

Με τις διατάξεις του παρόντος θεσπίζεται η υπηρεσία «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» που προβλέπεται στο άρθρο 19 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4074/2012 (Α` 88).

Άρθρο 33

Αντικείμενο

Εισάγεται ο θεσμός του Προσωπικού Βοηθού για τα άτομα με αναπηρία και ρυθμίζονται οι όροι παροχής της σχετικής υπηρεσίας. Η υπηρεσία εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο ενός συστήματος κοινωνικής υποστήριξης για τα άτομα με αναπηρία με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής αυτών και των οικογενειών τους, συνδέεται με το δικαίωμά τους στην ανεξάρτητη διαβίωση και τη συμπερίληψή τους στην κοινωνία και συμβάλλει στην αποτροπή της περιθωριοποίησης και ιδρυματοποίησής τους.

Άρθρο 34

Χαρακτηριστικά της παρεχόμενης υπηρεσίας

1. Προσωπικός Βοηθός είναι το φυσικό πρόσωπο το οποίο υποστηρίζει τα άτομα με αναπηρία. Η υπηρεσία του Προσωπικού Βοηθού παρέχεται στη βάση των εξατομικευμένων αναγκών και συνθηκών ζωής των ατόμων με αναπηρία και σύμφωνα με τις ατομικές επιλογές και τα ενδιαφέροντά τους, προς διευκόλυνση, ιδίως, των καθημερινών δραστηριοτήτων τους, για την ενίσχυση της ανεξάρτητης διαβίωσης και τη συμπερίληψή τους στην κοινωνία, συμβάλλοντας στην αποτροπή της περιθωριοποίησης και ιδρυματοποίησής τους.
2. Αποδέκτες της υπηρεσίας είναι τα άτομα με αναπηρία, ανεξαρτήτως κατηγορίας αναπηρίας και τόπου διαβίωσης.
3. Η παροχή της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού για άτομα με αναπηρία δεν αποστερεί τον ωφελούμενο από τη λήψη τυχόν προνοιακών παροχών σε χρήμα, οικονομικών και εισοδηματικών ενισχύσεων και κοινωνικών υπηρεσιών για την οικονομική στήριξη -

ενίσχυση ατόμων με αναπηρία που χορηγεί ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.).

Άρθρο 35

Αρμοδιότητα Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) - Τροποποίηση της παρ. 1 του άρθρου 4 και του άρθρου 23 του ν. 4520/2018

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4520/2018 (Α` 30) προστίθεται περ. ηα) και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Α. χορηγεί και διαχειρίζεται τα εξής:

α) το επίδομα παιδιού του άρθρου 214 του ν. 4512/2018 (Α` 5),

β) το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης σε ανασφάλιστους υπερήλικες του άρθρου 93 του ν. 4387/2016,

γ) την παροχή στους ανασφάλιστους υπερήλικες, τη χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας και τα έξοδα κηδείας σε περίπτωση θανάτου των ανωτέρω προσώπων, σύμφωνα με τον ν. 1296/1982 (Α` 128), τον ν. 4093/2012 (Α` 222), την παρ. 7 του άρθρου 93 του ν. 4387/2016 και το άρθρο 49 παράγραφος 7 του παρόντος,

δ) τις παροχές και υπηρεσίες του Λογαριασμού Αγροτικής Εστίας, σύμφωνα με το ν. 3050/2002,

ε) τις ακόλουθες προνοιακές παροχές σε χρήμα σε άτομα με αναπηρία:

αα) επίδομα κίνησης σε παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους [(ν.δ. 57/1973 (Α` 149), ν. 162/1973 (Α` 227), άρθρο 22 του ν. 2646/1998 (Α` 36), άρθρο 4 του ν. 2345/1995 (Α` 213)],

ββ) διατροφικό επίδομα σε νεφροπαθείς, μεταμοσχευμένους πνευμόνων και μυελού των οστών, καθώς και σε αλλοδαπούς και ομογενείς νεφροπαθείς, μεταμοσχευμένους καρδιάς, ήπατος, [(α.ν. 421/1937 (Α` 2), άρθρο 22 του ν. 2646/1998)],

γγ) οικονομική ενίσχυση ατόμων με βαριά αναπηρία (ν.δ. 57/1973, ν. 162/1973, άρθρο 22 του ν. 2646/1998),

δδ) οικονομική ενίσχυση ατόμων με βαριά νοητική υστέρηση (ν.δ. 57/1973, ν. 162/1973, άρθρο 22 του ν. 2646/1998),

εε) οικονομική ενίσχυση παραπληγικών - τετραπληγικών και ακρωτηριασμένων ανασφάλιστων και ασφαλισμένων του Δημοσίου [(ν. 162/1973, άρθρο 3 του ν. 1284/1982, άρθρο 22 του ν. 2646/1998, κοινή απόφαση 115750/3006/10.9.1981 των Υπουργών Οικονομικών και Κοινωνικών Υπηρεσιών (Β` 572)],

στστ) ενίσχυση ατόμων με συγγενή αιμολυτική αναιμία (μεσογειακή - δρεπανοκυτταρική - μικροδρεπανοκυτταρική κ.λπ.) ή συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία κ.λπ.), Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσοανεπάρκειας (AIDS) (ν.δ. 57/1973, ν. 162/1973, άρθρο 22 του ν. 2646/1998), ζζ) οικονομική ενίσχυση κωφών και βαρήκοων ατόμων (ν.δ. 57/1973, ν. 162/1973, άρθρο 22 του ν. 2646/1998), ηη) οικονομική ενίσχυση ατόμων με αναπηρία όρασης [άρθρα 1 και 2 του ν. 1904/195 (Α` 212), ν.δ. 57/1973, ν.δ. 162/1973, ν. 958/1979 (Α` 191), άρθρο 22 του ν. 2646/1998, άρθρο 8 του ν. 4331/2015 (Α` 69)],

θθ) οικονομική ενίσχυση ατόμων με εγκεφαλική παράλυση (ν.δ. 57/1973, ν. 162/1973, άρθρο 22 του ν. 2646/1998),

ii) εισοδηματική ενίσχυση ασθενών και αποθεραπευμένων χανσενικών και μελών των οικογενειών τους [ν.δ. 57/1973, ν. 162/1973, άρθρο 7 του ν. 1137/1981 (Α` 60), άρθρο 22 του ν. 2646/1998],

στ) προνοιακές παροχές, οικονομικές και εισοδηματικές ενισχύσεις και κοινωνικές υπηρεσίες για την οικονομική στήριξη - ενίσχυση ειδικών και ευπαθών ομάδων, ιδίως:

αα) το Επίδομα Στεγαστικής Συνδρομής σε ανασφάλιστους υπερήλικες [ν. 162/1973, άρθρο 22 του ν. 2646/1998, κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων Γ3/2435/1987 (Β` 435)],

ββ) την εισοδηματική ενίσχυση Οικογενειών Ορεινών Μειονεκτικών Περιοχών [άρθρο 27 του ν. 3016/2002 (Α` 110), άρθρο 22 του ν. 2646/1998],

γγ) την Κάρτα μετακίνησης Πολυτέκνων [άρθρο 10 του ν. 2963/2001 (Α` 268), άρθρο 17 παρ. 10 του ν. 3534/2007 (Α` 40)],

ζ) το Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης [άρθρο 235 του ν. 4389/2016 (Α` 94), όπως το άρθρο αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του ν. 4445/2016 (Α` 236)],

η) προγράμματα και δράσεις προνοιακής πολιτικής του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων που του ανατίθενται σύμφωνα με το άρθρο 116 του ν. 4488/2017 (Α` 137),

ηα) την υπηρεσία «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία»,

θ) η χορήγηση ασφαλιστικής ικανότητας στους μοναχούς και μοναχές που είναι εγγεγραμμένοι στα μοναχολόγια Ιερών Μονών ή Μητροπόλεων της Ελλάδας, εγκαταβιούν στις Ιερές Μονές ή τα εξαρτήματα αυτών και δεν συνταξιοδοτούνται από Φορέα ημεδαπής, πλην Ο.Π.Ε.Κ.Α., ή αλλοδαπής.

Το δικαίωμα αυτό παρέχεται και στους Έλληνες το γένος, κληρικούς και μοναχούς των Πατριαρχείων της Ανατολικής Ορθόδοξου Εκκλησίας, καθώς και μοναχούς της Ιεράς Μονής Σινά,

ι) κάθε άλλη παροχή που χορηγείται, σύμφωνα με ειδικότερες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας και δεν έχει καταργηθεί μέχρι σήμερα,

ια) με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή με κοινή απόφαση του ανωτέρω και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, μπορεί να ανατίθενται στον Ο.Π.Ε.Κ.Α. η υλοποίηση ή η διαχείριση κάθε άλλου προνοιακού προγράμματος ή οικονομικής ενίσχυσης κοινωνικής πολιτικής.»

2. Στο άρθρο 23 του ν. 4520/2018 (Α` 30) με τίτλο «Διεύθυνση Αναπηρικών Επιδομάτων και Οικονομικών Ενισχύσεων» προστίθεται νέα παρ. 4 ως εξής:

«4. Η Διεύθυνση Αναπηρικών Επιδομάτων και Οικονομικών Ενισχύσεων υλοποιεί την υπηρεσία «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία», κατά το μέρος της αρμοδιότητας του Ο.Π.Ε.Κ.Α.».

Άρθρο 36

Πιλοτική εφαρμογή της υπηρεσίας «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία»

1. Υλοποιείται, σε δύο φάσεις, πιλοτική εφαρμογή της υπηρεσίας «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία» εντός επιλεγμένων γεωγραφικών περιοχών της χώρας. Η πρώτη φάση

εκκινεί εντός του έτους 2022 και η υπηρεσία παρέχεται για δύο (2) έτη και η δεύτερη φάση εκκινεί εντός του έτους 2023 και η υπηρεσία παρέχεται για ένα (1) έτος. Οι δαπάνες για τη χρηματοδότηση του πιλοτικού προγράμματος βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και προέρχονται από ενωσιακούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

2. Επιλέξιμοι ωφελούμενοι, κατά την πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος, είναι άτομα ηλικίας 16 έως 65 ετών με πιστοποιημένη αναπηρία (κινητική, νοητική, αναπτυξιακή ή αισθητηριακή). Οι ωφελούμενοι του πιλοτικού προγράμματος προκύπτουν, κατόπιν επιλογής αντιπροσωπευτικού δείγματος μεταξύ των αιτούντων στη βάση προκαθορισμένων κριτηρίων. Για τον σκοπό αυτόν λαμβάνονται υπόψη, ιδίως, τα εξής: είδος αναπηρίας, ηλικιακή ομάδα, φύλο, καθεστώς απασχόλησης ή μη, περιοχή διαβίωσης, σύνθεση/είδος νοικοκυριού. Για την επιλογή των αιτούντων ιδιαίτερη βαρύτητα αποδίδεται σε κοινωνικά και εισοδηματικά κριτήρια.

3. Η εκτίμηση της ανάγκης παροχής Προσωπικού Βοηθού για άτομα με αναπηρία γίνεται από ειδικές επιτροπές αξιολόγησης διεπιστημονικού χαρακτήρα. Οι εν λόγω επιτροπές αξιολογούν, ιδίως, με βάση τη δυνατότητα αυτοφροντίδας, αυτοεξυπηρέτησης, κινητικότητας και γνωστικής αντίληψης των αιτούντων, την ανάγκη, τη διάρκεια και την περιοδικότητα παροχής Προσωπικού Βοηθού, λαμβάνοντας υπόψη τις εξατομικευμένες ανάγκες και συνθήκες ζωής αυτών.

4. Το άτομο με αναπηρία στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία του Προσωπικού Βοηθού μπορεί να λαμβάνει την υπηρεσία είτε απευθείας είτε μέσω τρίτου παρόχου.

5. Μετά την ολοκλήρωση του πιλοτικού προγράμματος η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας υποβάλλει, υπό τη μορφή έκθεσης αξιολόγησης αποτελεσμάτων, συγκεντρωτικά στοιχεία, καταγραφέντα προβλήματα, εξαχθέντα συμπεράσματα και εισηγήσεις από την υλοποίηση του πιλοτικού προγράμματος στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, για την αξιοποίησή τους ενόψει της καθολικής εφαρμογής της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού για άτομα με αναπηρία σε όλη τη Χώρα.

Άρθρο 37

Υλοποίηση της πιλοτικής εφαρμογής της υπηρεσίας «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία»

1. Καταρτίζεται ηλεκτρονικό Μητρώο Παρόχων Υπηρεσίας Προσωπικού Βοηθού, το οποίο τηρείται στη Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας.

2. Στον Οργανισμό Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ο.Π.Ε.Κ.Α.) συστήνεται και λειτουργεί πληροφοριακό σύστημα για τη διαχείριση των αιτημάτων λήψης της υπηρεσίας «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία», καθώς και των αιτήσεων των ενδιαφερομένων να ενταχθούν στο Μητρώο Παρόχων Υπηρεσίας Προσωπικού Βοηθού της παρ. 1. Το εν λόγω πληροφοριακό σύστημα, στο οποίο εντάσσεται το ηλεκτρονικό Μητρώο Παρόχων Υπηρεσίας Προσωπικού Βοηθού της παρ. 1, διασυνδέεται με άλλα πληροφοριακά συστήματα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και του δημόσιου τομέα, σύμφωνα με το άρθρο 84 του ν. 4727/2020 (Α' 184). Υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων του πληροφοριακού συστήματος ορίζεται ο Ο.Π.Ε.Κ.Α..

«3. Η αποζημίωση του Προσωπικού Βοηθού για την παροχή της σχετικής υπηρεσίας καταβάλλεται από τον Ο.Π.Ε.Κ.Α. Η αποζημίωση αυτή, όταν ο Αποδέκτης ή ο Εκπρόσωπός του συμβάλλεται απευθείας με Προσωπικό Βοηθό, δεν κατάσχεται εις χείρας του Δημοσίου ή

τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη φορολογική διοίκηση και το Δημόσιο εν γένει, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α. α` και β` βαθμού, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα.».

*** Η παρ. 3 τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε ως άνω με το άρθρο 58 παρ. 1 Ν.4940/2022,ΦΕΚ Α` 112/14.06.2022.

Άρθρο 38

Καθολική εφαρμογή της υπηρεσίας «Προσωπικός Βοηθός για Άτομα με Αναπηρία»

Κατόπιν της αξιολόγησης της παρ. 5 του άρθρου 36 ακολουθεί καθολική εφαρμογή της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού για άτομα με αναπηρία σε όλη Ή Χώρα.

Άρθρο 39

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

«1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Οικονομικών και Υγείας, συστήνονται και συγκροτούνται η Κεντρική Επιτροπή Αξιολόγησης και η Επιτροπή Συντονισμού και Παρακολούθησης ως γνωμοδοτικά και συμβουλευτικά όργανα στο πλαίσιο υλοποίησης του πιλοτικού προγράμματος, καθορίζονται οι αρμοδιότητές τους, τα επιστημονικά και άλλα προσόντα των μελών τους και η αποζημίωσή τους, καθορίζονται τα επιστημονικά και άλλα προσόντα των μελών των ειδικών επιτροπών αξιολόγησης της παρ. 3 του άρθρου 36, καθώς και η διαδικασία κατάρτισης και τήρησης ειδικών καταλόγων και η εγγραφή των μελών των ειδικών επιτροπών αξιολόγησης σε αυτούς, η διαδικασία συγκρότησης των ειδικών επιτροπών από τους εγγεγραμμένους στους ειδικούς καταλόγους, η επιμόρφωσή τους, καθώς και η αποζημίωσή τους, και ρυθμίζεται κάθε άλλο ειδικότερο, τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για τη λειτουργία τους. Οι ειδικές επιτροπές αξιολόγησης συγκροτούνται με απόφαση του φορέα υλοποίησης της πιλοτικής εφαρμογής της υπηρεσίας, ο οποίος ορίζεται με την απόφαση του προηγούμενου εδαφίου.».

*** Η παρ. 1 τροποποιήθηκε και διαμορφώθηκε ως άνω με το άρθρο 58 παρ. 2 Ν. 4940/2022, ΦΕΚ Α` 112/14.06.2022.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών εξειδικεύονται το περιεχόμενο και οι όροι χωρικής και χρονικής υλοποίησης της πιλοτικής εφαρμογής της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού για άτομα με αναπηρία και καθορίζονται, για τις ανάγκες της πιλοτικής εφαρμογής: α) η διαδικασία επιλογής των υποψήφιων δικαιούχων, ο αριθμός τους, τα τυχόν πρόσθετα κριτήρια επιλογής, πλόν των αναφερόμενων στην παρ. 2 του άρθρου 36 και οι συντελεστές βαρύτητας που λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή, β) οι όροι και οι προϋποθέσεις εγγραφής στο Μητρώο Παρόχων Υπηρεσίας Προσωπικού Βοηθού, καθώς και οι όροι εργασίας και ασφάλισης του Προσωπικού Βοηθού, γ) το περιεχόμενο της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού, δ) η διαδικασία αξιολόγησης της ανάγκης των αιτούντων για την παροχή της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού ενώπιον των Ειδικών Επιτροπών Αξιολόγησης, λοιπά κριτήρια αξιολόγησης και προτεραιοποίησης των υποψήφιων δικαιούχων, ε) οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής της υπηρεσίας του Προσωπικού Βοηθού, στ) λοιποί αρμόδιοι φορείς και υπηρεσίες, ζ) ο έλεγχος, η εποπτεία της

παρεχόμενης υπηρεσίας και η επιβολή σχετικών κυρώσεων η) οι προδιαγραφές λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος, θ) τα κριτήρια αξιολόγησης της πιλοτικής εφαρμογής της υπηρεσίας, ι) ο καθορισμός της αμοιβής του προσωπικού βοηθού, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για την καταβολή της, καθώς και ια) κάθε άλλο ειδικό, τεχνικό και λεπτομερειακό θέμα για την παροχή της υπηρεσίας αυτής.